

La meua llengua

El va defensar aferrissadament, fins a tal punt que se'm va concedir el primer premi

Foto: Dan Romeo Photographer

La meua infantesa, com la de molts altres xiquets valencians de la meua generació, sobretot els que vivíem a la capital, va ser una infantesa en castellà, que era la llengua que es parlava a casa, tot i ser la meua mare valencianoparlant en origen. I és que fa molt de temps, d'això: estem referint-nos als anys 50 i 60 del segle passat. I òbviament va ser també el castellà la llengua en què es rebia l'ensenyament a l'escola. Malgrat això, el valencià no m'era del tot desconegut, perquè passàvem els estius a Benissanó, el poble de ma mare, a vint-i-pocs quilòmetres de València. Allí tot el món, tiets i tietes i sobretot cosins i cosines, s'adreçaven a mi de manera quasi exclusiva en la seua llengua, que encara no era meua.

Jo estudiava al col·legi del Pares Escolapis que, en aquells anys tan foscos, era a la ciutat de València un dels més liberals d'entre els centres regits per religiosos. I el meu pla d'estudis, el de 1957, encara concedia una atenció destacada a la literatura, bé que la universal i la castellana. Però el cert és que hi fèiem comentaris de text (necessaris per a aprovar la Revàlida de quart), i els comentaris de text, a més d'història de la literatura, comportaven la lectura d'una vintena llarga d'obres.

Un parell d'anys després, ja en sisè i triada l'especialitat de lletres, la història de la literatura i els comentaris de text tornaven a estar presents. I van ser els capellans que tenien l'assignatura al seu càrrec els que ens va endinsar -algun d'ells més per convicció que per obligació- en l'hàbit de la

lectura. Dissortadament, però, eren capellans de fora i ho ignoraven tot sobre la llengua i la cultura del País Valencià, llengua i cultura que, com ja hem dit abans, per aquells anys foscos no gaudia de gaire bona salut.

D'entre tots aquells capellans guarde un record molt especial del Padre Amadeo López perquè, tot i no formar part del professorat que ensenyava literatura, sí que em va ensenyar a estimar la nostra llengua -ell era d'Algemesí- i em va encoratjar a escriure en ella. Fou arran d'un concurs de poesia, on vaig tindre la gosadia -perquè es tractava d'un fet inhabitual- de participar amb un poema en valencià, (de segur que ingenu i insegur, prova d'això és que no l'he conservat). Però que, si la memòria no m'enganya, va ser el primer text que vaig escriure en la nostra llengua. El Padre Amadeo, que formava part del jurat, el va defensar aferrissadament, fins a tal punt que se'm va concedir el primer premi.

A partir d'aquell moment el Padre Amadeo i jo vam parlar molt de llengua, tot i que no tant de literatura, perquè ell no n'era un expert, com sí que ho era el Padre Aragón, amb el qual tants i tants llibres vaig llegir. I tant li agradava al Padre Aragón la literatura que, quan va penjar els hàbits, com tants capellans de la seua generació, va entrar a treballar a una editorial. O siga, que a un per fer-me llegir, encara en castellà, i a l'altre, per fer-me començar a escriure en la nostra llengua, els dec una part important del que ara sóc.

* Amb la intenció de contribuir a recuperar la literatura als centres d'ensenyament secundari i de revalorar la figura del professor que ensenya a llegir, escriure i pensar a través dels llibres d'ara i d'abans, el Col·lectiu Pere Quart ha començat una recollida de textos de diversos escriptors. Punt de partida: evocar-hi la persona, el moment o les circumstàncies que els van fer estimar l'escriptura, la creació i el món de la cultura.

Davant del constant menyspreu pel treball literari en l'organització de l'ensenyament tecnicista i destructor de l'esperit crític que ara es fomenta i publicita, considerem que urgeix reivindicar la reflexió que aporten les obres dels autors i dels savis que ens han precedit. Perquè l'ensenyament ha de formar ciutadans que vulguin canviar el món, no pas adaptar-s'hi ni rendir-s'hi. I perquè, si s'ha de construir un nou país, el volem més culte, lliure, ric, desvetllat i feliç.